જા.ક્ર.૮૧/૨૦૧૬-૧૭

જગ્યાનું નામ : સરકારી કોલેજોમાં અર્થશાસ્ત્ર વિષયના મદદનીશ પ્રાધ્યાપક, વર્ગ-૨

ભાગ-૧ અને ભાગ-૨ ના ૧૫૦ મિનિટના સંયુક્ત પ્રશ્નપત્રની પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ

પ્રાથમિક કસોટીનો અભ્યાસક્રમ ભાગ-૧ માધ્યમ: ગુજરાતી કુલ પ્રશ્નો ૧૦૦ કુલ ગુણ :૧૦૦	
૧	ભારતની ભૂગોળ- ભૌગોલિક, આર્થિક, સામાજિક, કુદરતી સંસાધન અને વસ્તી અંગેની બાબતો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૨	ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો- સાહિત્ય, કલા, ધર્મ અને સ્થાપત્યો- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૩	ભારતનો ઈતિહાસ- ગુજરાતના ખાસ સંદર્ભ સાથે
૪	ભારતની અર્થવ્યવસ્થા અને આયોજન
૫	ભારતીય રાજનીતિ અને ભારતનું બંધારણ: (૧) આમુખ (૨) મૂળભૂત અધિકારો અને ફરજો (૩) રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો (૪) સંસદની રચના (૫) રાષ્ટ્રપતિની સત્તા (૬) રાજ્યપાલની સત્તા (૭) ન્યાયતંત્ર (૮) અનુસૂચિત જાતિ, અનુસૂચિત જનજાતિ અને સમાજના પછાત વર્ગો માટેની જોગવાઈઓ (૯) એટર્ની જનરલ (૧૦) નીતિ આયોગ (૧૧) પંચાયતી રાજ (૧૨) નાણા પંચ (૧૩) બંધારણીય તથા વૈધનિક સંસ્થાઓ- ભારતનું ચૂંટણી પંચ, સંઘ લોક સેવા આયોગ, રાજ્ય લોક સેવા આયોગ, કોમ્પ્ટ્રોલર એન્ડ ઓડિટર જનરલ; કેન્દ્રીયસતર્કતા આયોગ, લોકપાલ તથા લોકાયુક્ત અને કેન્દ્રીય માહિતી આયોગ
૬	સામાન્ય બૌદ્ધિક ક્ષમતા કસોટી
૭	સામાન્ય વિજ્ઞાન, પર્યાવરણ અને ઈન્ફર્મેશન એન્ડ કોમ્યુનિકેશન ટેકનોલોજી
૮	ખેલ જગત સહિત રોજબરોજના પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય મહત્વના બનાવો

****

Syllabus of Preliminary Test

part-1

Medium: Gujarati   Total que 100   Total Marks- 100

1	Geography of India-Physical, Economic, Social, Natural Resources and population related topics- with special reference to Gujarat
2	Cultural heritage of India-Literature, Art, Religion and Architecture- with special reference to Gujarat
3	History of India with special reference to Gujarat
4	Indian Economy and Planning
5	Indian Polity and the Constitution of India: (1) Preamble (2) Fundamental Rights and Fundamental Duties (3) Directive Principles of State Policy (4) Composition of Parliament (5) Powers of the President of India (6) Powers of Governor (7) Judiciary (8) Provisions for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and backward classes of the society (9) Attorney General (10) NITIAayog (11) Panchayati Raj Institutions (12) Finance Commission (13) Constitutional and Statutory Bodies: Election Commission of India, Union Public Service Commission, State Public Service Commission, Comptroller and Auditor General; Central Vigilance Commission, Lokpal and Lokayukta, Central Information Commission
6	General Mental Ability
7	General Science, Environment and Information & Communication Technology
8	Daily events of Regional, National and International Importance including Sports

****

જાહેરાત ક્રમાંક ૮૧/૨૦૧૬-૧૭

ભાગ-૨ સંબધિત વિષયનો અભ્યાસક્રમ

જગ્યાનું નામ : સરકારી કોલેજોમાં અર્થશાસ્ત્ર વિષયના મદદનીશ પ્રાધ્યાપક, વર્ગ-૨

કુલ પ્રશ્નો ૨૦૦   કુલ ગુણ ૨૦૦   માધ્યમ:ગુજરાતી/અંગ્રેજી

૧. **વ્યષ્ટિ આર્થિક વિશ્લેષણ.**

માંગનું વિશ્લેષણ – માર્શલ, હિક્સ અંદ અભિવ્યક્ત પસંદગીના અભિગમો, ઉત્પાદન અને ખર્ચના સિદ્ધાંતો, બજારના વિવિધ માળખામાં કિંમત અને ઉત્પાદન, સાધન કિ-મત વિશ્લેષણ, સામાન્ય સંતુલન વિશ્લેષણ અને નવીનકલ્યાણ અર્થશાસ્ત્ર

૨. **સમષ્ટિ આર્થિક વિશ્લેષણ.**

રોજગાર અને ઉત્પાદનનું નિર્ધારણ – પ્રશિષ્ટ અભિગમ, કેઈન્સનનો અભિગમ, ઉપભોગની પરિકલ્પનાઓ નાણાંની માંગ- ફીશર અને કેમ્બ્રીજનું રૂપાંતર-કેઈન્સીયન, ફ્રીડમેન, પેટીનકીન, બોમોલ અને ટોબીનના અભિગમો.

નાણાનો પુરવઠો, નાણાંના પુરવઠાના નિર્ધારકો-પ્રબળ નાણું, નાણાં ગુણાંક.

ફીલીપ્સ વક્રનું વિશ્લેષણ

વ્યાપાર ચક્ર – સેમ્યુલસન, હીક્સ અને કાલ્ડોરના મોડેલ.

સમષ્ટિ આર્થિક સંતુલન – નાણાંકીય અને રાજકોષીય નીતિઓની સાપેક્ષ ભૂમિકા.

૩. **વિકાસ અને આયોજન.**

આર્થિક વૃદ્ધિ, આર્થિક વિકાસ અને ધારણીય વિકાસ-સંસ્થાઓનું મહત્વ, સરકાર અને બજાર, અલ્પવિકાસની નિરંતરતા, ગરીબીનું દુ:ચક્ર, ચક્રીય કાર્યકારણ-અલ્પવિકાસનો સંરચનાત્મક દ્રષ્ટિકોણ-વિકાસની માપણી, પ્રણાલીગત, HDI, જીવન સૂચકાંકોની ગુણવત્તા

વિકાસના સિદ્ધાંતો – પ્રશિષ્ટ, માર્ક્સ, શુમ્પીટર, આર્થિક વૃદ્ધિ, હેરોડ-ડોમરનું મોડેલ-સંતુલનની અસ્થિરતા-નવપ્રશિષ્ટ વૃદ્ધિ-સોલોનું મોડેલ-સ્થાયી વૃદ્ધિ-વિકાસના અભિગમો-સંતુલિત વૃદ્ધિ, સમાલોચકાત્મક ન્યુનતમપ્રયાસ, પ્રબળ પ્રયાસ, અસીમિત શ્રમપૂર્તિ, અસંતુલિત વૃદ્ધિ, ન્યુનતમ આવક સંતુલિત પાશ, ગરીબીના સાંકેતાકો અને માપણી

આર્થિક વિકાસમાં ખેતી અને ઉદ્યોગોનું મહત્વ-તકનીકની પસંદગી અને ઉચિત તકનીક-રોકાણના ધોરણો-ખર્ચ-લાભ વિશ્લેષણનો પ્રારંભિક વિચાર

વ્યાપાર અને મદદ-વૃદ્ધિના પ્રેરકરૂપ આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર-અલ્પવિકસિત દેશો અને વૈશ્વિકરણ

આર્થિક વિકાસમાં નાણાંકીય અને રોજકોષીય નીતિઓના લક્ષ્યો અને ભૂમિકા

આયોજનની તકનીકો-ભારતમાં આયોજનના મોડેલો-બજારોન્મુખ અર્થવ્યવસ્થામાં આયોજન.

૪. **રાજસ્વ.**

આર્થિક ગતિવિધિમાં સરકારની ભૂમિકા-ફાળવણી, વિતરણ અને સ્થાયીત્વના કાર્યો, નિજી, સાર્વજનિક અને મેરીટ-વસ્તુઓ.

સાર્વજનિક અંદાજપત્ર-અંદાજપત્રની ખાદ્યની જુદીજુદી વિભાવનાઓ.

ભારતમાં કેન્દ્ર સરકારના અંદાજપત્રો.

સાર્વજનિક ખર્ચ-પરિકલ્પના, અસરો, મૂલ્યાંકન.

સાર્વજનિક આવક-કર વિભાજનના જુદાજુદા અભિગમો-કરભાર અને કરની અસરો-સાપેક્ષતા અને ઉત્પ્લવતા, કર ભરવાની ક્ષમતા

સાર્વજનિક દેવુ-સ્ત્રોત, અસરો, ભાર અને પ્રબંધ

રાજકોષીય સંઘવાદ-સિદ્ધાંત અને સમસ્યાઓ, ભારતમાં કેન્દ્ર-રાજ્ય સરકારના નાણાંકીય સંબંધોની સમસ્યાઓ.

રાજકોષીય નીતિ-તટસ્થ, અતિપૂરક અને કાર્યાત્મક નાણું સંતુલિત અંદાજપત્ર ગુણાંક.

૫. **આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર**

આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપારના સિદ્ધાંતો-પ્રયોગમૂલક ચકાસણી અને સંબદ્ધતા.

અપૂર્ણ હરીફાઈમાં આંતરરાષ્ટ્રીય વ્યાપાર.

વ્યાપારની શરતો અને આર્થિક વૃદ્ધિ.

વ્યાપારની શરતોમાં દીર્ઘકાલીન અવનતિની પરિકલ્પના-આલોચનાત્મક સમીક્ષા.

લેણ-દેણની તુલામાં સંતુલન/અસંતુલન લેણદેણની તુલામાં સમાયોજન માટે પરંપરાગત અવશોષણ અને નાણાંકીય અભિગમો-વિદેશ વ્યાપાર ગુણાંક.

શુલ્કનો પ્રભાવ-આંશિક અને સામાન્ય વિશ્લેષણ

શુલ્કેતર અવરોધોનો રાજનૈતિક અર્થશાસ્ત્રીય આધાર

વિશ્વસ્તર ઉપર પ્રાદેશિકવાદનો સિદ્ધાંત

બ્રિટન વુડઝ પ્રણાલીનું પતન-નવીન આર્થિક સુધારાઓ

ભારતમાં વ્યાપાર નીતિ અને તેમાં સુધારાઓ.

૬. **ભારતીય અર્થવ્યવસ્થા**

આધારભૂત આર્થિક સાંકેતાંક-રાષ્ટ્રીય આવક-વિભિન્ન ક્ષેત્રોનું નિષ્પાદન

કિ-મતો અને નાણાં પુરવઠાના વલણો

કૃષિ-સંસ્થાગત અને તકનીકી પાસાઓ-નવીકૃષિ નીતિ

ઉદ્યોગ-નવી ઉદ્યોગનીતિ અને ઉદારીકરણ

નાણું અને બેકીંગ-નાણાં પુરવઠાની વિભાવનાઓ-ફુગાવો-નાણાંનીતિ અને નાણાંક્ષેત્રના સુધારાઓ

રાજસ્વ-કેન્દ્ર તથા રાજ્ય સરકારના આવક તથા ખર્ચમાં વલણો

સાર્વજનિક દેવુ-કેન્દ્રીય અંદાજપત્રનું વિશ્લેષણ

વિદેશ વ્યાપાર-વલણો-લેણદેણની તુલા અને વિદેશ વ્યાપારને લાગતાં સુધારાઓ.

૭. **આંકડાકીય પદ્ધતિઓ.**

કેંદ્રીયવલણ, પ્રકીર્ણ, વિષમતા અને વક્રતાના માપદંડો

સંભાવનાનો સામાન્ય સિદ્ધાંત, દ્વિપદી વિતરણ, પોઈસન વિતરણ અને પ્રમાણ્ય વિતરણ સરલ સહસંબંધ અને પરાગમન વિશ્લેષણ

આંકાડાકીય અનુમાન-નિદર્શન-વિતરણના પ્રયોગો

સૂચકાંક અને કાલશ્રેણી વિશ્લેષણ

નિદર્શન અને જનગણનાની રીતો-નિદર્શનના પ્રકાર અને નિદર્શનની ખામીઓ.

૮. **માંગનો સિદ્ધાંત-**તથ્યો ઉપર આધારિત-માંગ વિધેય-અનિશ્ચિતતાની સ્થિતિમાં ઉપભોક્તાનો વ્યવહાર.

ઉત્પાદનનો સિદ્ધાંત.

કમર સંધિપૂર્ણ અને અકપટ સંધિપૂર્ણ અલ્પજન હસ્તક ઈજારો ફર્મના ઉદ્દેશ્યના વિવિધ મોડેલો-બોમોલ, મોરીસ અને વિલિયમસન.

સાધનોની કિ-મત નિર્ધારણ

સામાન્ય સંતુલન અને કલ્યાણવાદી અર્થશાસ્ત્ર

૯. **ઉત્પાદન અને રોજગારના સિદ્ધાંતમાં કેઈન્સ અને ઉત્તર કેઈન્સ અભોગમો-**રોકાણ ગુણાંકનો પર્યાય-ઉપભોગની પરિકલ્પનાઓ

રોકાણના સિદ્ધાંતો અને ગતિવર્ધન

નાણાંની માંગના સિદ્ધાંતો-કેન્સિયન અને ઉત્તર કેન્સિયન.

નાણાં પુરવઠાનાં વિભિન્ન દ્રષ્ટિકોણ, નાણાનો પુરવઠો-ઘટકો અને નિર્ધારકો-નાણાં ગુણાંક.

ઉત્પાદન-કિ-મત નિર્ધારણ (સકળ પુરવઠો અને સકળ માંગનો વક્ર નિશ્લેષણ)

ફ્લેમીંગ-મુન્ડેલની ખુલ્લી અર્થવ્યવસ્થાનું મોડેલ.

૧૦. **વિકાસ અને વૃદ્ધિ-સંસ્થાઓની ભૂમિકા.**

વિકાસ અને વૃદ્ધિના સિદ્ધાંતો-જોન રોબીન્સન અને કાલ્ડોરના વૃદ્ધિના મોડેલો.

તકનીકી વિકાસ-હીક્સ, હેરોડ અને કૌશલ અર્જન – વૃદ્ધિના નિર્ધારકોમાં ઉત્પાદન વિધેયનો અભોગમ-અંતર્જાત વૃદ્ધિ-શિક્ષા, શોધ અને જ્ઞાનની ભૂમિકા

વિભિન્ન દેશોમાં આર્થિક વિકાસ અને વૃદ્ધિના સ્તરોમાં અંતર માટેનું સ્પષ્ટીકરણ

વિકાસના સિદ્ધાંતો-પ્રશિષ્ટ, માર્ક્સ અને શુમ્પીટર અને વિકાસનું સંરચનાત્મક વિશ્લેષણ-અપૂર્ણ બજાર નિદર્શન-લુઈસનું વિકાસનું મોડેલ, રેનીસ-ફ્રેઈનું મોડેલ વિકાસના પરાવલંબનનો સિદ્ધાંત.

આર્થિક વિકાસના પ્રેરકબળો-કુદરતી સંપત્તિ, વસ્તી, મૂડી, માનવ સંશોધન વિકાસ અને અવસ્થાપના.

વ્યાપાર અને વિકાસ-વિકાસના પ્રેરકરૂપમાં વ્યાપાર, દ્વિ અંતરાલ વિશ્લેષણ-પ્રબીશ, સીંગર અને માયડૂલના વિચારો-વ્યાપારમાંથી લાભો અને અલ્પવિકસિત દેશો.

૧૧. **કરવેરાના સિદ્ધાંતો-પ્રકારો, ભાર (incidence) અને અસરો**

સાર્વજનિક ખર્ચના સિદ્ધાંતો-બચત, રોકાણ અને વિકાસ ઉપર અસરો.

સાર્વજનુક દેવાનો ભાર.

કેન્દ્રીય નાણું-ભારત સરકારની આવક અને ખર્ચમાં વલણ

રાજ્યસરકારનું નાણું-રાજ્યસરકારોની આવક અને ખર્ચમાં વલણ સાર્વજનિક દેવુ-૧૯૫૧ થી ભારતનું સાર્વજનિક દેવું-વિકાસ, સંરચના, સ્વામિત્વ પ્રતિમાન અને દેવાનું પ્રબંધ.

કેન્દ્ર-રાજ્ય સરકારના નાણાંકીય સંબંધો-ક્ષૈતિજ અને ઉર્ધ્વ અસંતુલન

નાણાંપંચો-ભારતમાં રાજકોષીય નીતિ અને રાજકોષીય સુધારાઓ.

૧૨. **નાણાંકીય અભિગમ અને લેણ-દેણની તુલામાં સમાયોજન પ્રાદેશિક વિભાગો**-બહુ પક્ષપાત અને વિશ્વવ્યાપાર પ્રથા શુલ્કેતર અવરાધોના અમલીકરણમાં રાજકીય અર્થશાસ્ત્ર વસ્તુ બજારમાં અપૂર્ણ હરીફાઈ પરિસ્થિતિમાં આંતર રાષ્ટ્રીય વ્યાપાર-આંતરરાષ્ટ્રીય કોષ(reserve) નો સિદ્ધાંત ઈષ્ટતમ નાણાં ક્ષેત્ર-સિદ્ધાંત, વિકસિત અને વિકાસશીલ દેશો ઉપર અસરો.

વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન અને અર્થતંત્રના વિભિન્ન ક્ષેત્રો પર પ્રભાવ

૧૩. **નાણાં પુરવઠાના ઘટકો, નાણાં અને પૂંજી બજારની ભૂમિકા**, ઘટકો અને કાર્યો, ભારતીય રીઝર્વ બેન્ક-નવી નાણાં અને ઋણ નીતિઓ, વ્યાપારી બેંકો અને સહકારી બેંકો,

વિશિષ્ટ નાણાંકીય અને રોકાણ સંસ્થાઓ,

બેંક વ્યવહાર વિનાની નાણાંકીય સંસ્થાઓ અને પ્રાદેશિક ગ્રામીણ બેંક

૧૪. **ઔદ્યોગિક સરચના અને આર્થિક વૃદ્ધિ**, ઔદ્યોગિકરણનો ઢાંચો, સાર્વજનિક અને નિજી, મોટા અને લઘુ ઉદ્યોગો, ઔદ્યોગિક સ્થાન નિર્ધારણના સિદ્ધાંતો- ભારતીય અનુભવો, ઔદ્યોગિક ઉત્પાદકતા-માપણી-આંશિક અને પૂર્ણ વલણ, ભારતમાં ઔદ્યોગિક નાણું ઔદ્યોગિક શ્રમ-ભારતમાં પ્રશ્નો, નીતિઓ અને સુધારાઓ આર્થિક સુધારાઓ અને આર્થિક વૃદ્ધિ.

૧૫. **વસ્તી અને આર્થિક વિકાસ, વસ્તી, વિકાસ અને પર્યાવરણના અંર્તસંબંધ - ધારણીય વિકાસ.**

માલ્થસનો વસ્તીનો સિદ્ધાંત, અનુકૂલતમ વસ્તીનો સિદ્ધાંત

જનાંકિકીય સંક્રમણનો સિદ્ધાંત, જનસંખ્યા સમૃદ્ધિની સીમા-અંતિમ શ્રોત, જનાંકિકીની વિભાવના, જન્મ તથા મૃત્યુ દરના પ્રકાર, પ્રજનનતાની માપણી, કુલ પ્રજનન દર, સકળ અને શુદ્ધ પુન: ઉત્પાદન દર, જનસંખ્યા પ્રક્ષેપણ, સ્થાયી, સ્થૈતિક અને અર્ધ સ્થૈતિક જનસંખ્યા, નવી જનગણના દ્વારા ભારતીય જનસંખ્યાની વિશેષતાઓ.

ભારતમાં ગરીબી- નિરપેક્ષ તથા સાપેક્ષ – ભારતમાં ગરીબીનું વિશ્લેષણ.

પર્યાવરણ – આવશ્યકતા તરીકે – સુવિધા અને સાર્વજનિક વસ્તુઓના રૂપમાં – પર્યાવરણ અને પરિસ્થિતિના બગડવાના કારણો – પ્રદૂષણ નિયંત્રણ કરવાની નીતિઓ – આર્થિક અને પ્રત્યાપક નીતિઓ અલ્પવિકસિત દેશોમાં તેની સાપેક્ષ અસરકારકતા.

પર્યાવરણની અવનતિ અને ગરીબી – પર્યાવરણ અને ઇકોના સંરક્ષણ માટે વ્યષ્ટિ આયોજન – વોટર શેડ – સંયુક્ત વનપ્રબંધ અને સ્વસહયોગ સમૂહ.

પર્યાવરણના સંરક્ષણમાં રાજ્યોની ભૂમિકા – ભારતમાં પર્યાવરણને લગતા કાનૂનીધારાની સમીક્ષા.

૧૬. **ભારતીય અર્થતંત્રમાં કૃષિની ભૂમિકા** –કૃષિનો ફાળો, કૃષિ અને ઉધોગો વચ્ચે આંર્તસંબંધ, સંસ્થાકીય બાબતો – જમીન સુધારાઓ, હરીયાળી ક્રાંતિ

તકનીકી બાબતો – કૃષિના ઉત્પાદનના સાધનો અને ઉત્પાદનના વિધેયમાં વિસ્થાપન.

ગ્રામીણ ક્ષેત્રમાં પૂંજીનું નિર્માણ – બચત, સંપત્તિ અને સાખ ગ્રામીણ વિકાસની રણનીતિ.

ભારતીય કૃષિમાં પ્રાદેશિક અસમાનતા.

ભારતમાં સહકારિતા આંદોલન – ભારતમાં વિભિન્ન પ્રકારની સહકારિતા, સંસ્થાઓનું સંગઠન, સંરચના તથા વિકાસ.

૧૭. **વિભિન્ન બજાર માળખામાં ઉપભોક્તા વ્યવહાર**, ઉત્પાદન અને કિ-મતોના નિર્ધારણમાં અવલકન અને સમાકલનના પ્રયોગો.

સાધન – ઉત્પાદન, વિષ્લેષણ અને રેખીય પ્રોગ્રામીંગ

સહ્સંબંધ અને પરાગમનના પ્રયોગો.

પરાગમન વિશ્લેષણમાં પરિકલ્પનાનું પરીક્ષણ

૧૮. **એક સમીકરણ રેખીય મોડેલ**

OLS ની માન્યતાઓ અને વિશેષતાઓ, બહુ સમાશ્રયણ (Multiple) પરાગમન મોડેલ – અનુમાન અને અર્થઘટન, બહુ સહ્સંબંધતા – સ્વ સહ્સંબંધ અને વિષય વિચલિત – કારણો, ઓળખ, પરિણામ અને ઉપચાર, ડમી ચલરાશિ, પ્રતિષ્છિત ચલરાશિ, જરૂરિયાત, સીમા અને અર્થઘટન, અર્થશાસ્ત્રના પ્રયોગો.

યુગપદ સમીકરણ મોડલ

સંરચનાત્મક અને અંતિમ સ્વરૂપો, અંર્તજાત અને બાહ્યજાત ચરો

અભિજ્ઞાનની સમસ્યાઓ અને શરતો, એક સમીકરણના અનુમાનની પધ્ધતિઓ – TSLS, પરોક્ષ ન્યુનતમ વર્ગ અને ન્યુનતમ વિચલન અનુપાત

પૂર્વાનુમાનની તકનીકી

ARMA, ARIMA, કાલશ્રેણીની અર્થમીતીય વિશેષતાઓ, યુનિટરૂટ, એકીકૃત શ્રેણી, રેન્ડમ વોક અને વ્હાઇટ નોઇઝ.

૧૯. **ઉપભોક્તા વ્યવહાર અને ફર્મના સિધ્ધાંતો**, કિ-મત નિર્ધારણનો સિધ્ધાંત – એકાધિકાર, એકાધિકારી હરીફાઇ, દ્વાધિકાર, અલ્પજન હસ્તક ઇજારો, ક્રીડા (રમત) નો બે વ્યક્તિ શૂન્યમાન ક્રીડા, શુદ્ધ અને મિશ્રિત યુક્તિ, સેડલ પોઇન્ટ નિરાકરણ, રેખીય પ્રોગ્રામીંગ અને સાધન – ઉત્પાદન વિશ્લેષણ સ્થૈતિક તથા ગત્યાત્મક ગુણકતથા ગતિવર્ધક મોડેલ, સેમ્યુલસન – હીક્સ વ્યાપાર ચક્ર મોડેલ, હેરોડ – ડોયર, નવપ્રશિષ્ટ, મોડેલ, તકનીકી વિકાસ સાથે સોલો, મીડ, કાલ્ડોરના માડેલ, બાહ્ય વૃધ્ધિ માડેલ, કિ-મત (IS-LM, સકળ માંગ તથા સકળ ઉત્પાદન વિશ્લેષણ)

૨૦. **બ્રિટન વુડ્ઝનું ઉત્થાન અને પતન,** આંતરરાષ્ટ્રીય નાણાંકીય વ્યવસ્થા, વિશ્વવ્યાપાર પ્રથા, સંક્રમણ તથા વિરૂપણ, વૈશ્વિકરણ – વિનિમય બજારનો વિકાસ, યુરો નાણાંબજાર તથા આંતરરાષ્ટ્રીય બોન્ડ બજાર, આંતરરાષ્ટ્રીય ઋણ સંકટ, વિદેશ વિનિમય બજારનો સિધ્ધાંત – વિનિમય વ્યાપાર, અન્તરપણન (arbitrage)તથા બજાર હૈજિંગ.

૨૧. **ભારતીય કૃષિની વૃદ્ધિ તથા ઉત્પાદકતાના વલણો**

વિતરણ કરનારી સંસ્થાઓનો વિકાસ – ખર્ચ અને કિ-મતની નીતિઓ, કૃષિ લે–વેચ અને સાખ સ્થળાંતર અને શ્રમબજારના વલણો, ન્યુનતમ મજુરીનો અધિનિયમ, વિશ્વ વ્યાપાર સંગઠન (WTO)અને ધારણીય કૃષિવિકાસ, ભારતીયકૃષિમાં સુધારાઓ.

૨૨. **આયોજન અને આર્થિક વિકાસ**, ખર્ચ, કિંમત, WTO અને ભારતીય કૃષિ, વૈશ્વીકરણ, ઉદારીકરણ અને ભારતીય ઔધોગિક ક્ષેત્ર, અવસ્થાપાના અને આર્થિક વિકાસ.

વ્યાપારમાં સુધારાઓ અને ઉદારીકરણ, નાણાંકીય ક્ષેત્રમાં સુધારઓ, રાજકોષીય નીતિ અને રાજકોષીય સુધારાઓ.

૨૩. **અર્થશાસ્ત્રના ક્ષેત્રમાં પ્રવર્તમાન સંશોધનો અને વિકાસ**

Syllabus for the Preliminary Examination for the recruitment of Assistant Professor (Economics), Class-II

Medium: English

1. **Micro-economic Analysis**

   Demand analysis-Marshallian, Hicksian and Revealed Preference approaches

   Theory of Production and Costs

   Pricing and output under different forms of market structure

   Factor Princing analysis

   Elements of general equilibrium and new welfare economics

2. **Macro-economic Analysis**

   Determination of output and employment-Classical approach, Keynesian approach, Consumption hypotheses

   Demand for Money-Fisher and Cambridge versions, Approaches of Keynesian, Friedman, Patinkin, Baumol and Tobin

   Supply of Money, Determinants of money supply, High-powered money, Money multiplier

   Phillips Curve analysis

   Business cycles-Models of Samuelson, Hicks and Kaldor.

   Macro-economic Equilibrium-Relative roles of monetary and fiscal policies

3. **Development and Planning**

   Economic Growth, Economic Development and sustainable Development-Importance of institutions-Government and markets-Perpetuation of underdevelopment-Vicious circle of poverty, circular causation, structural view of underdevelopment-Measurement of development conventional, HDI and quality of life indices

   Theories of Development-Classical, Marx and Schumpeter; Economic Growth-Harrod-Domar model, instability of equilibrium, Neoclassical growth-Solow’s model, steady state growth. Approaches to development: Balanced growth, critical minimum effort, big push, unlimited supply of labor, unbalanced growth, low income equilibrium trap

   Indicators and measurement of poverty

Importance of agriculture and industry in economic development-choice of techniques and appropriate technology-Investment criteria-Elementary idea of cost-benefit analysis

Trade and Aid-International trade as 'engine of growth' – Globalization and LDC's Objectives and role of monetary and fiscal policies in economic development

Techniques of Planning; Plan Models in India; Planning in a market-oriented economy

4. Public Finance

Role of the Government in Economic activity-Allocation, distribution and stabilization functions; Private, Public and Merit goods

The Public Budgets-Kinds of Budgets, Zero-base budgeting, defferent concepts of budget deficits; Budgets of the Union Government in India.

Public Expenditure – Hypotheses; effects and evaluation

Public Revenue – Different approaches to the division of tax burden, incidence and effects of taxation; elasticity and buoyancg; taxable capacity

Public Debt – Sources, effects, burden and its management

Fiscal Federalism-Theory and problems; Problems of Centre-State Financial relations in India

Fiscal Policy – Neutral and compensatory and functional finance; balanced budget multiplier

5. International Economics

Theories of International Trade: Empirical verification and Relevance International Trade under Imperfect competition

Terms of Trade and Economic Growth – Secular

Deterioration of Terms of Trade Hypothesis-a critical review

Equilibrium/disequilibrium in Balance of Payment – Traditional, Absorption and Monetary approaches for adjustment in the Balance of payments, Foreign Trade multiplier

Impact of Tariffs, Partial and general equilibrium analysis; Political economy of Non-Tariff Barriers

Theory of regionalism at Global level-Collapse of Bretton-Wood System-Recent Monetary reforms

Trade Policy and Reforms in India

6. **Indian Economy**

Basic Economic indicators-National income, performance of different sectors Trends in prices and money supply

Agriculture-Institutional and technological aspects, new agricultural policy

Industry-New industrial policy and liberalization

Money and banking-Concepts of money supply, inflation, monetary policy and financial sector reforms

Public finance – Trends in revenue and expenditures of the Central and State Governments, Public debt; analysis of the Union Budget

Foreign trade – Trends, Balance of Payments and trade reforms Poverty, unemployment, migration and environment

7. **Statistical Methods**

Measures of Central tendency, dispersion, skewness and kurtosis

Elementary theory of probability – Binomial, poisson and Normal distributions

Simple correlation and regression analysis

Statistical inferences – Applications,sampling distributions (t, X2 and F tests), sampling of attributes, testing of Hypothesis

Index numbers and time series analysis

Sampling and census method, types of sampling and errors

8. **Theory of Demand** – Axiomatic approach, Demand function, Consumer behavior under conditions of uncertainty

Theory of production

Collusive and non-collusive oligopolies

Different modles of objectives of the firm – Baumol, Morris and Williamson

Factor pricing

General equilibrium and Welfare economics

9. **Keynesian and post-Keynesian approaches to theory of output and employment;** concept of investment multiplier; consumption hypotheses

Theories of investment and accelerator

Theories of demand for money – Keynesian and post-Keynesian

Different approaches to money supply; money supply; components and determinants; money multiplier

Output-price determination (aggregate supply and aggregate demand curve analysis)

Fleming-Mundell open economy model

10. **Development and Growth-Role of institutions**

Theories of Growth and development – Models of growth of Joan Robinson and Kaldor; Technical Progress – Hicks, Harrod and learning by doing, production function approach to the determinants of growth : Endogenous growth : role of education, research and knowledge – explanation of cross country differentials in economic development and growth.

Theories of development – Classical, Marx, Schumpeter and structural analysis of development – imperfect market paradigm, Lewis model of development, Ranis-Fei model, Dependency theory of development

Factors in economy development – natural resources, population, capital, Human Resource Development and infrastructure

Trade and development – trade as engine of growth, two-gap analysis, Prebisch, Singer and Myrdal views; gains from trade and LDCs

11. **Theories of taxation, types, incidence and effects**

Theories of public expenditure – effects on savings, investment and growth

Burden of public debt

Union Finance – Trends in Revenue and Expenditure of the Government of India

State finance – Trends in Revenue and Expenditure of the State Governments

Public Debt – India's Public debt since 1951 – growth composition, ownership Pattern and debt management

Union-State Finanial Relation – Horizontal and vertical imbalances; the Finance Commissions

Fiscal Policy and Fiscal Reforms in India.

12. **Monetary approach and adjustment in the balance of payments**

Regional blocs – multilateralism and world trading system

The Political Economy of imposition of non-tariff barriers

International trade under conditions of imperfect competition in goods market

Theory of International reserves

Optimum Currency Areas – Theory and impact in the developed and developing countries

WTO and its impact on the different sectors of the economy

13. **Components of money supply**

Role, constituents and functions of money and capital markets

RBI-recent monetary and credit policies

Commercial banks and co-operative banks

Specialized financial and investment institutions

Non-Bank financial institutions and Regional Rural Banks

14. **Industrial structure and economic growth**

Pattern of industrialization-Public and Private; large and small industries

Theories of Industrial location – Indian experience

Industrial productivity – measurement, Partial and total trends

Industrial Finance in India

Industrial Labour – Problems, Policies and reforms in India

Economic Reforms and industrial growth

15. **Population and Economic development** – interrelation between population, deve-lopment and environment, sustainable development

Malthusian theory of population, Optimum theory of population, theory of demographic transition, population as 'Limits to Growth' and as 'Ultimate Source'

Concepts of Demography – Vital rates, Life tables, composition and uses, Measurement of fertility – Total fertility rate, gross and net reproduction rate – Age pyramids, population projection – stable, stationary and quasi-stationary population; characteristic of Indian population through recent census

Poverty in India – Absolute and relative; analysis of poverty in India

Environment as necessity – amenity and public goods; causes of environmental and ecosystem degeneration – policies for controlling pollution – economic and persuasive; their relative effectiveness in LDCs; Relation between population, poverty and environmental degradation – microplanning for environment and eco-preservation –water sheds, joint forest management and self-help groups

Role of State in environmental preservation – Review of environment legislation in India

16. **Role of Agriculture in Indian Economy** – Share of Agriculture, interrelationship between agriculture and industry

Institutional aspects – Land reforms, Green revolution

Technological aspects – Agricultural inputs and shifts in production function

Capital formation in the rural sector – Savings, assets and credits

Strategies for rural development

Regional disparities in Indian agriculture

Cooperative movement in India – Organization, structure and development of different types of cooperatives in India

17. **Application of Differential and Integral Calculus in theories of consumer behavior**, Production and pricing under different market conditions

Input-output analysis and linear programming

Application of Correlation and Regression

Testing of Hypothesis in Regression Analysis

18. **Single Equation Linear Model:**

Assumption and properties of OLS

Multiple Regression Model – Estimation and Interpretation

Multi-collinearity – Auto-correlation and heteroscedasticity – Causes, detection, consequences and remedy

Dummy variables, distributed lags – Need, limitations and interpretation

Applications in Economics

Simultaneous Equation models:

Structural and reduced forms

Endogenous and exogenous variables

Identification problems and conditions

Single equation methods of estimations – TSLS, indirect least squares and least variance ratio

Techniques of Forecasting:

ARMA, ARIMA

Econometric properties of time series, Unit root, integrated series, random walk and white noise

19. Theory of Consumer Behaviour and Theory of Firms

Theory of Pricing – Monopoly, Monopolistic competition, Duopoly and Oligopoly

Theory of Games – Two-person, Zero-sum Game, Pure and Mixed strategy, saddle point solution, Linear programming and input output analysis

Static and Dynamic Multiplier and Accelerator, Samuelson-Hicks trade cycle model.

Growth Models – Harrod and Domar, Neoclassical models – Solow, Meade, Kaldor's Model with technological progress, endogeneous growth models

Employment and output determination with fixed and flexible prices (IS-LM, Aggregate demand and aggregate supply analysis)

20. **The Rise and Fall of Bretton**-Wood and emerging International Monetary System world Tranding system – Evolution and Distortions

Globalization – Developments in Exchange Markets, Euro-Currency Markets, and International Bond Markets, International Debt crisis

Theory of Foreign Exchange Markets – Exchange Trading, Arbitrage and Market Hedging

21. Growth and Productivity trends in Indian Agriculture

Development of distributive institutions – Costs and price policies

Agricultural marketing and dredit

Trends in migration and labour markets. Minimum Wages Act

WTO and sustainable agricultural development

Reforms in Indian agriculture

22. Planning and Economic Development

Costs, Prices, WTO and Indian Agriculture

Globalization, Liberalization and the Indian Industrial Sector

Infrastructure and Economic Development

Social Sector, Poverty and reforms in India

Women, Environment and Economic Development

Trade Reforms and Liberalization

Financial sector reforms

Fiscal policy and fiscal reforms

23. Recent Advancements and development in the field of Economics